herpy

GEKKOER

Cape York pad-tail gecko

Pseudothecadactylus australis

En stor, nattaktiv trelevende gekko fra Cape York-halvøya og øyene i Torresstredet i det nordligste Australia. Arten holdes sjelden, og det finnes svært lite kunnskap om stellet, så veiledningen bygger på klimaet i utbredelsesområdet og på nære slektninger.

Familie: Diplodactylidae Tidligere navn: *Thecadactylus australis; Torresia australis; Rhacodactylus australis*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**20-25 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**10-15 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Savanne og regnskog**
Vanskelighetsgrad	**Ekspert**

STELL

Min. terrarium	**60 × 60 × 120 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**25-29 °C**
Varmeplass	**29-31 °C**
Temperatur, natt	**22-25 °C**
Luftfuktighet	**60-85 %**
UVB	**Valgfritt**
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**70-120 dager** ved 24-28 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Pseudothecadactylus australis er en stor, nattaktiv gekko med kraftig utvidede tær som har to rader med tverrgående hefteskiver på undersiden, loddrette pupiller og en hale med en hefteflate under spissen. Snuten og pannen er dekket av grove, ru knuter, mens ryggen har store, flate skjell som ligger tett inntil hverandre.

Arten ble beskrevet i 1877 av Albert Günther som *Thecadactylus australis* ut fra dyr fra øyene i Torresstredet. Den ble i 1934 flyttet til slekten *Torresia*, men navnet var allerede brukt om en fiskeslekt, så slekten fikk i 1936 navnet *Pseudothecadactylus*, «den falske *Thecadactylus*». Arten har også vært ført som *Rhacodactylus australis*, fordi den er nært i slekt med de store gekkoene fra Ny-Caledonia.

Slekten har tre arter, som alle lever i Australia. *Pseudothecadactylus lindneri* og *Pseudothecadactylus cavaticus* lever på fjell og i huler, mens *P. australis* er den eneste som lever i trær.

Størrelsen er ikke sikkert dokumentert. *Pseudothecadactylus lindneri* måler omtrent 10 cm fra snute til kloakk, og totallengden med hale er for *P. australis* trolig 20-25 cm. Vekten er ikke dokumentert. Halen kan kastes av og vokser ut igjen, men ikke i samme form.

Arten er sjelden i fangenskap. Australia tillater ikke eksport av ville krypdyr, så dyr utenfor Australia er oppdrettet i fangenskap.

Utbredelse og leveområde

Pseudothecadactylus australis finnes bare i det nordlige Australia: på Cape York-halvøya i Queensland, sørover til omtrent 15-16° sørlig bredde, og på øyene i Torresstredet mellom Australia og Ny-Guinea. Øyene i Torresstredet er artens typelokalitet.

Nøyaktige lokaliteter og bestandstall er bare grovt kjent. Enkelte funn utenfor området stammer fra dyr i fangenskap eller feilregistreringer.

> **Naturlig utbredelse:** Australia.

LEVEOMRÅDE

Arten er trelevende og nattaktiv og finnes både i lukket regnskog og åpen skog. Om dagen skjuler den seg trolig i hulrom i trær og bak løs bark, og om natten søker den føde på stammer og grener. Mer detaljert kunnskap om leveområdet er ikke dokumentert.

Klimaet på den nordlige delen av Cape York er tropisk, med en tydelig regntid fra omtrent desember til april og en tørketid resten av året. Temperaturen ligger året rundt typisk mellom 22 og 32 °C, og luftfuktigheten er høy i regntiden og lavere i tørketiden. Det er dette mønsteret terrariet skal etterligne.

Stell

TERRARIET

Det finnes bare svært lite kunnskap om stellet av *Pseudothecadactylus australis*. Veiledningen bygger på klimaet i utbredelsesområdet, dyrets størrelse og det trelevende levesettet. *Oedura castelnaui* lever i samme område og har de samme klimakravene, og de nære slektningene *Rhacodactylus leachianus* og *Correlophus ciliatus* fra Ny-Caledonia er langt bedre kjent og kan brukes som sammenligning for innredningen.

Et voksent dyr trenger et høyt terrarium på minst 60 × 60 × 120 cm (lengde × bredde × høyde). Høyden er viktigere enn gulvflaten, fordi arten lever i trær.

Innred med tykke greiner i ulike vinkler, korkrør og korkbark i flere høyder og planter med store blader, som gir skjul og holder på fuktigheten. La det være fri klatreplass mellom greinene. Bunnsubstratet skal være en fuktig blanding av kokosmuld og jord uten gjødsel. Sørg for god ventilasjon med nett både øverst og nederst.

TEMPERATUR

Tallene er anslått ut fra klimaet i utbredelsesområdet. Om dagen skal det være 25-29 °C og om natten 22-25 °C. Et lite område øverst kan gjerne nå 29-31 °C. Temperaturen må ikke komme over 32 °C over lengre tid.

I de fleste stuer trengs det ekstra varme. En varmepære med lav effekt eller en varmematte på siden, styrt av en termostat, er nok. Mål alltid med et digitalt termometer både øverst og nederst.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på 60-85 %. Sprøyt terrariet grundig om kvelden, slik at den stiger mot 85 %, og la den falle i løpet av dagen, slik at bunnsubstratet og greinene kan tørke opp. Konstant våte forhold gir mugg og hudproblemer.

Dyret drikker dråper fra blader og ruter. Sett i tillegg inn en lav skål med friskt vann, som skiftes daglig. Et hygrometer viser om rytmen holder.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Arten er nattaktiv og skal ikke ha sterkt lys. Et svakt UVB-lys for skyggedyr (Ferguson-sone 1) er valgfritt, men et trygt tillegg når fôret ikke inneholder mye D3-vitamin. Monter røret over den ene siden av terrariet, slik at det alltid er skygge i resten.

Ha lyset på 12 timer i døgnet året rundt, styrt av en timer, tilsvarende dagslengden i det nordlige Australia. Om natten skal det være mørkt; bruk ikke farget nattlys.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Kosten er ikke dokumentert for *Pseudothecadactylus australis*. Insekter er det trygge grunnfôret, som hos andre store, nattaktive gekkoer.

Gi voksne dyr store insekter som sirisser, gresshopper og dubia-kakerlakker 2-3 ganger i uken. Dryss dem med kalk med D3-vitamin, og bruk et multivitamin ved hver andre eller tredje fôring. Insektene skal være mindre enn avstanden mellom øynene til dyret. Ungdyr fôres annenhver dag med mindre insekter.

Et ferdigblandet pulverfôr til fruktetende gekkoer kan tilbys som tillegg, men om arten tar imot det, er ikke dokumentert.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

ATFERD OG HÅNDTERING

Atferden i fangenskap er ikke dokumentert. En redd gekko kan kaste av halen, så hold håndtering på et minimum, og grip aldri i halen.

Om flere dyr kan holdes sammen, er heller ikke dokumentert. Hold derfor voksne dyr enkeltvis.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Alder og vekt ved kjønnsmodning er ikke dokumentert for *Pseudothecadactylus australis*. Hos de nære slektningene fra Ny-Caledonia går det fra drøyt ett år til flere år. Hannen har en trekantet gruppe porer foran kloakken og en tydelig bule ved halerota; hunnen mangler porene.

PARRING

Paringen er ikke beskrevet i fangenskap. Sett hannen inn til hunnen i hennes terrarium, og følg med de første nettene. Paringssesong og behov for en kjølig hvileperiode er ikke dokumentert; i utbredelsesområdet skifter årstidene først og fremst mellom regn og tørke.

EGGLEGGING OG KULL

Arten legger egg. Gekkoer i familien Diplodactylidae legger normalt to bløte egg per kull, og det gjelder trolig også her. Antall kull per år er ikke dokumentert. Sett en eggleggingskasse med fuktig sphagnum eller kokosmuld i terrariet, slik at hunnen kan grave eggene ned.

INKUBASJON

Inkubasjonstid og -temperatur er ikke dokumentert for arten. Tallene i faktaboksen er et anslag ut fra nære slektninger som *Correlophus ciliatus* og *Rhacodactylus leachianus*. Legg eggene i fuktig perlitt eller vermikulitt ved 24-28 °C uten å vende dem, og hold temperaturen under 29 °C.

OPPDRETT AV UNGER

Oppdrett av *Pseudothecadactylus australis* er ikke dokumentert. Unger av store gekkoer holdes enkeltvis i en liten boks med tørkepapir, et fuktig skjul og en grein og sprøytes daglig. De lever av plommesekken de første dagene og tilbys deretter små insekter drysset med kalk og D3-vitamin.

Helse og vanlige feil

Sykdommer er ikke dokumentert for arten, men de typiske feilene hos store trelevende gekkoer gjelder også her:

- For lav temperatur eller for tørr luft, som gir dårlig hudskifte og nedsatt matlyst.
- For lite kalk og D3-vitamin, som gir bløte kjever og krumme lemmer. Dryss kalk på insektene.
- Konstant vått bunnsubstrat og dårlig ventilasjon, som gir sopp og mugg.
- Hudrester på tær og halespiss. Gi et fuktig skjul.
- Mistet hale etter håndtering. Den vokser ut igjen, men ikke i samme form.

Oppsøk veterinær med erfaring med krypdyr hvis dyret går ned i vekt, ikke spiser på flere uker eller virker slapt.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.